

Posudek oponenta magisterské práce

Ing. Bc. Markéta Čejková: Moje Daisy Mrázková

Markéta Čejková si pro svou magisterskou práci vybrala osobně podbarvené téma. V úvodu práce s názvem *Moje Daisy Mrázková* přiznává, že se rozhodla ilustrátorskou tvorbu této umělkyně zpracovávat na základě velmi intenzivní a intimní zkušenosti s jejími knihami. Tento osobní rozměr se pozitivně promítá i do způsobu zpracování zvoleného tématu. Práce samozřejmě disponuje všemi náležitostmi vědecké studie, autorka se dokonce snaží vnést do své analýzy exaktní prvky, využívá například nástroje statistiky, nebo rozbor frekvenčního výskytu písmen. Hlavní metodologickou oporu však autorka nalézá v synestetické teorii a v její aplikaci na ilustrátorskou tvorbu Daisy Mrázkové. Zdůrazňuje tak roli vjemu, významného nejen pro vytváření díla, ale také pro jeho individuální prožívání divákem a čtenářem.

Práce přehledně seznamuje s ilustrátorskou tvorbou Daisy Mrázkové, zaměřenou především na dětské čtenáře (a posluchače). V případě dosud málo zpracovaného díla se jí daří přinést celou řadu nových a originálních poznatků. Upřesňuje skutečný počet dětských knih jiných autorů, ilustrovaných Mrázkovou, přináší informace o nepublikovaných pracích. (Na tomto místě bych jen dala k úvaze, zda tabulky s výčtem knih neměly být umístěny na konec práce do příloh, když se autorka v textu k jednotlivým titulům stejně vrací a rozebírá je.) Sleduje různé typy výtvarných technik, používaných Mrázkovou od druhé poloviny 40. let a zahrnujících dřevoryty, akvarely, kvaše, dekalk, kresby tužkou či uhlem a rozmyvací pastelky. V celé práci je patrná snaha kontextualizovat dílo autorky, která během života zastávala na české umělecké scéně pozici outsidera. Čejková se věnuje profilům Mrázkové pedagogů a spolužáků na Uměleckoprůmyslové škole, specifikuje její pozici v rámci skupiny UB12, porovnává její autorské knihy s pracemi jiných tvůrců, řazených do oblasti nonsensové literatury a poezie v Čechách i v zahraničí. Při své důslednosti se Čejková nezdráhá ani k interdisciplinárním přesahům a zohledňuje v analýze Mrázkové dětských knih pedagogicko-psychologické aspekty a podrobuje je literárnímu rozboru. Sympaticky však upozorňuje na limity těchto výkladů, když konstatuje, že pedagogicko-psychologická a literární *"teorie obrázkových knih byla systematicky rozpracovávána poprvé v období, v němž Daisy Mrázková svou tvorbu autorských knih ukončila a s žádnými teoretickými principy této moderní teorie nemohla být seznámena."*

Nejvýznamnějším interdisciplinárním vstupem je v práci analýza Mrázkové knih z hlediska jejího synestetismu. Také v tomto případě poskytuje Čejková zcela nový vhled do Mrázkové ilustrační tvorby. O skutečnosti, že synesteticky vnímala písmo a barvy se Mrázková zmínila na sklonku života v jednom marginálním výstavním katalogu. Čejková se této zmínky chopila a s důkladností sobě vlastní analyzovala Mrázkové tvorbu z tohoto hlediska. Systematizovala Mrázkové individuální "párování" písmen a barev a pokusila se na vybraných pasážích a ilustracích z jejích autorských knih prokázat, že synestetické vnímání její tvorbu ovlivňovalo. Význam svých poznatků nepřeceňuje a střídavě konstatuje, že *"obecně lze u této analýzy písmen převedených do barevné plochy podle klíče synestetického vidění Daisy Mrázkové a*

jejich shod s ilustracemi v jejích autorských knihách uzavřít, že si vzájemně barevně odpovídají nebo ještě přesněji, že si neodporují." Opět ve snaze zapojit dílo Daisy Mrázkové do širších kontextů vybírá Čejková mezi jejími současníky několik osobností, u kterých předpokládá význam podobného vnímání. Prezентuje krátké exkurzy do díla Andreje Bělocvětova, Věry Novákové, Olgy Karlíkové a Milana Grygara. Zde bych si dovolila vytknout zařazení i těch osobností, v jejichž případě autorka nakonec dospívá k negativnímu srovnání. Logičtější a úspornější by bylo rovnou zařadit jen ty osobnosti, které skutečně nějakou souvislost s Mrázkové synestetismem mají.

Obdivuhodné je množství literatury, se kterou se Čejková seznámila, a která v mnoha případech zasahovala do jiných oborů, než jsou dějiny umění. Mezioborový přístup však práci nevychýlil od uměleckohistorické tematiky příliš a práce zůstává velmi citlivým rozbořením jedné oblasti výtvarného díla Daisy Mrázkové.

Práci doporučuji k obhajobě s klasifikací výborně.

Doc. PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.

V Praze dne 9.8.2017